

BAUR, Frank, literair-historicus en hoogleraar (Vilvoorde 20 april 1887 - Waasmunster 9 januari 1969).

Vader werkte bij de spoorwegen. Middelbaar onderwijs aan het atheneum te Oostende. Studie te Leuven en te Mechelen in de theologie, thomistische wijsbegeerte en Germaanse filologie. Tijdens de Eerste Wereldoorlog naar Nederland. Studie te Utrecht onderbroken door oproeping voor militaire dienst. Gepromoveerd te Leuven in 1920. Leraar middelbaar en normaal onderwijs te Gent. Sedert 1927 aldaar aan de universiteit werkzaam als docent in de pedagogiek (tot 1938) en in de Nederlandse literatuurstudie (tot zijn emeritaat in 1957).

Reeds in zijn studietijd te Oostende was Baur onder invloed van de E.H. Lodewijk Verriest, een neef van Hugo Verriest, onder de bekoring gekomen van het esthetisch getint katholicisme van de Westvlaamse school. Zijn bewondering voor Gezelle en Rodenbach dagtekent uit die jaren. Ze zou hem zijn hele leven bijblijven. Van 1904 tot '07 is hij in de katholieke journalistiek werkzaam en publiceert hij verzen in *Jong Dietschland*, *De Groene Linde*, *Onze Stam* en *Dietsche Warande* en *Belfort*. Essays over René de Clercq en Berten Rodenbach verschijnen respectievelijk in 1908 en '09. Uit datzelfde jaar dagtekent zijn uitgebreide studie *De Dichters der Heimat*, waarin een fel beleden katholicisme en een diepe gehechtheid aan Vlaanderen – twee constanten in zijn leven – tot uiting komen. Inmiddels had Baur zijn noviciaat bij de jezuiten afgebroken en bereidde hij zich voor tot het seculier priesterschap. Zijn temperamentvol flamingantisme schijnt toen reeds spanningen met de hogere geestelijkheid te hebben doen ontstaan. Uiteindelijk zou hij het non possumus moeten uitspreken. Van zijn leermeesters zal hij later vooral Scharpé (Leuven) en De Vooys (Utrecht) dankbaar gedenken. De laatste heeft ongetwijfeld zijn wetenschappelijke horizon en zijn flamingantisme verruimd. Een politiek Grootnederlandschap heeft hem echter nooit aangetrokken en zijn Vlaamsgezindheid is, niettegenstaande zijn ervaring als brancardier aan het IJzerfront, nooit in anti-Belgische, extremistische richting geëvolueerd. Zijn moedige anti-Duitse houding tijdens de Tweede Wereldoorlog zou hem niet beletten na de bevrijding even moedig de slachtoffers van de repressie te hulp te komen. Als vurig aanhanger van Leopold III kwam hij naar aanleiding van de koningskwestie in het parlement, maar zijn mandaat van senator, dat hij nochtans gewetensvol opvatte, schonk hem uiteindelijk weinig voldoening.

De grootste verdiensten van Baur liggen ongetwijfeld op het wetenschappelijke en pedagogische vlak. Behalve zijn publikaties op het domein van de moedertaal didactiek, het letterkundig comparatisme en de algemene literatuurstudie, is vooral zijn baanbrekend werk voor de Gezelle-studie, speciaal zijn aandeel in de jubileumuitgave van Guido Gezelle's *Volledige Werken* (18 dln. 1930-

'39), van betekenis. Verder heeft hij aan de sedert 1930 vernederlandste Gentse universiteit de Nederlandse literatuurstudie op een waarlijk wetenschappelijke basis georganiseerd en talrijke leerlingen gevormd. Postuum verschenen Scripta minora uit het werk van Prof. Dr. Frank Baur, een keuze opstellen uit zijn hoogleraarstijd 1927-'57, met o.m. het belangrijke opstel Gezelle-Van Oye (1938), zijn rede over Hollands-Belgische verhoudingen voor en na (1947), typerend voor zijn cultureel Grootnederlandschap, en de academische feestrede Integratie en Differentiatie (1950), waarin zijn bezorgdheid tot uiting komt over het Nederlands in Belgisch en Europees verband. Zijn belangrijke rede op het negentiende Nederlandse Filologencongres (1946): Koers naar het Westen. Beschouwingen over de oriëntering van onze vakstudie, is daar niet in opgenomen. Prof. Baur was hoofdredacteur van de Geschiedenis van de Letterkunde der Nederlanden (1939-'52) en van de tweede uitgave van de Katholieke Encyclopedie (1949-'55), samen met P. van der Meer en L. Engelbregt.

Begaafd met een verbluffende taalvaardigheid en groot redenaarstalent heeft Baur, ook buiten collegezaal en academie, honderden spreekbeurten gehouden en aldus in aanzienlijke mate bijgedragen tot het prestige van het Nederlands in Vlaanderen.

WERKEN: *René de Clercq. Een letterkundige studie* (1904); - *Onze dichters der „Heimat“*. Proeve van dichterstudie (1909); - *Berten Rodenbach* (1909), alle drie gepubliceerd onder het pseudoniem Aran Burfs; - *Uit Gezelle's leven en werk* (1931); - *Guido Gezelle's dichtwerken*, 2 dln. (1938; 1943, tweede uitgave; 1950, derde uitgave); - *Schets eener moedertaal-didactiek* (1940); - *Gedichten van Gezelle. Bloemlezing* (1947); - *Guido Gezelle. Proza en Varia* (1950); - *Guido Gezelle, Dichtwerken. Gelegenheids-poëzie* (1950); - *A. Rodenbach. Verzamelde Werken. I Al de gedichten* (1956) II *Gudrun en dramatische fragmenten* (1957) III *A. Rodenbach. Het leven. De persoonlijkheid* (1960).

LITERATUUR: P. de Smaele, *Leven en streven van Prof. Dr. Frank Baur*, in *Album Prof. Dr. Frank Baur*, I (1948); - J. Sterck, *Professor Dr. Frank Baur*, in *Kultureel Jaarboek voor de provincie Oost-Vlaanderen* (1959); - F. Baur, in *Rijksuniversiteit te Gent. Liber Memorialis 1913-1960*, I (onder de hoofdredactie van T. Luykx, 1960, p. 330-336); - *Huldezitting voor Prof. Dr. Frank Baur*, in *Kultureel Jaarboek voor de provincie Oost-Vlaanderen 1967* (1969); - A. van Elslander, *Rouwhulde Prof. Em. Dr. Frank Baur*, in *Verslagen en Mededelingen van de Kon. Vl. Academie voor Taal en Letterkunde* (1968) en *Prof. Em. Dr. Frank Baur*, in *Spieghele Historiael* (1969); - M. Grypdonck, *In Memoriam Prof. em. Dr. Frank Baur*, in *Wetenschappelijke Tijdingen* (maart-april 1969); - K. Heeroma, *Herdenking van Frank Baur*, in *Jaarboek der Kon. Nederlandse Akademie van Wetenschappen* (1969-'70); - F. van Vlieden, *Frank Baur en Guido Gezelle*, in *Gezellekroniek* nr. 6 (1970, p. 5-12).

ANTONIN VAN ELSLANDER

BAUWEL, Louis van, rechtgeleerde en hoogleraar